
UW WATERSCHAP

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

Telefoon (055) 527 29 11

E-Mail info@vallei-veluwe.nl

Website www.vallei-veluwe.nl

Commissie Water

Besprekingsverslag

Datum 29 januari 2019

Aanwezigen R. Kremer (voorzitter), D.J. Tilkema (secretaris), F. ter Maten (heemraad), D.S. Schoonman (heemraad), B.J. van Vreeswijk (heemraad), L. Dennenberg (directeur), F. van Baak-van den Broeke (CDA), S.J. de Bruin (ChristenUnie), H. Dekker (Ongebouwd), G.B. Ekelmans (Natuurterreinen), D.J. van Harten (ChristenUnie), J. van der Kolk (Lokaal Waterbeheer), E. Baron Mackay (VVD), A.T.F. Meier (Water Natuurlijk), E.H. van der Meulen (AWP), S.E. Mulder (VVD), L.K. Pennings (Bedrijven), L. Polinder (SGP), G.C. Sprik (50Plus)

Steunfractieleden R. Vedder (CDA), R. Bor (Lokaal Waterbeheer)

Ambtelijk aanw. R. Molenaars, A. Smeenk, P. Blom, S. van der Meij, M. Nieuwenhuis, L. Dennenberg, M. Nieuwenhuis

Kopie aan Aan- en afwezigen

Opgemaakt door Erica van de Ploeg

Volgende verg. 9 april 2019

1. Opening en vaststellen agenda commissie Water

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de heer Bor, steunfractielid van Lokaal Waterbeheer.

Er zijn afmeldingen ontvangen van de heren Gutteling en Van Malenstein en mevrouw Van Dijk.

De agenda is akkoord.

2. Mededelingen

Geen.

3. Vaststellen verslag commissie Water van 6 november 2018

Er zijn geen tekstuele wijzigingen ingediend.

Naar aanleiding van:

Pag. 4:

Mevrouw Van der Meulen vraagt waarom het helofytenfilter het inspiratieboek niet aan het begin maar aan het eind staat. Verder merkt zij op dat sommige fietsknooppunten niet correct zijn genummerd en dat er CO² staat in plaats van CO2.

Heemraad Van Vreeswijk antwoordt dat het hier een nageschakeld helofytenfilter betreft.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld, met dank aan de samensteller.

Actielijst:

1. Evaluatie droogte is geagendeerd en kan van de actielijst af.
2. De nieuwsbrief WaardeVOL Brummen is 7 november jl. aan het ab gestuurd en kan de actielijst af.

4. Stand van zaken met betrekking tot de droogte

Heemraad Schoonman geeft in zijn inleiding aan dat er diverse landelijke, regionale en lokale evaluaties van de droogte zijn gehouden. De evaluatie van de regionale RDO's wordt ingebracht bij de landelijke beleidstafel droogte van het ministerie van IenW, waar de beleidsdiscussies zullen plaatsvinden. Hierin worden ook de punten meegenomen die door het ab zijn benoemd, zoals de verdringingsreeks. Daarnaast heeft de UvW een evaluatie gehouden met betrekking tot het crisismanagement en de communicatie met betrekking tot de droogte.

Mevrouw Dennenberg gaat in haar presentatie vooral in op de situatie in ons eigen werkgebied. De presentatie wordt aan het verslag toegevoegd.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Dank voor de uitvoerige toelichting.
- Hoeveel kilometer van onze watergangen stroomt op dit moment weer als normaal?
Antwoord: De meeste watergangen zijn weer watervoerend; alleen in het hogere deel van het gebied nog niet overal.
- Geconstateerd wordt dat in de herstelfase de grondwaterstand nog niet terug is op het niveau van begin 2018.
- In verband met het maandenlange gebruik van een ingehuurde noodpomp in Terwolde wordt de suggestie gedaan om zelf een noodpomp aan te schaffen.
- Was de verdringingsreeks die bij die noodpomp is toegepast een vrijwillige keuze?
Antwoord: De landelijke commissie waterverdeling heeft dit inderdaad aan de regio's overgelaten. De verdringingsreeks voor mais- en grasland was echter wel verplicht.
- Hoe kunnen de extra bestede 7300 uren een financieel effect hebben? Antwoord: Er konden andere, geplande werkzaamheden deels niet uitgevoerd worden. Je kunt het echter ook zien als regulier werk onder extreme omstandigheden.
- Heeft de droogte verder nog effect gehad op de bedrijfsvoering? Antwoord: Er zijn geen grote dingen misgegaan, maar door de extra capaciteit die het vergde, zijn sommige producten/afspraken vertraagd.
Complimenten voor de loyaliteit van de medewerkers.
- De paleisvijvers in de Kroondomeinen zullen helemaal droogvallen als er nog zo'n droge zomer komt, mede doordat in de nabijheid ook water door Vitens wordt opgepompt voor de drinkwatervoorziening.
- Er zijn zorgen over de grondwaterstanden, die nog steeds niet hersteld zijn. Daardoor zal het komende groeiseizoen misschien al met een watertekort beginnen. Wat kunnen we hier nu uit voorzorg al aan doen? Heemraad Schoonman antwoordt dat er overleg met de agrarische sector en terreinbeherende instanties is geweest over maatregelen om het water zo veel mogelijk vast te houden. In het voorjaar zal

opnieuw gekeken worden naar de stand van zaken van het herstel en welke maatregelen dan genomen moeten worden.

- Wat doen wij richting grootschalige grondwateronttrekkingen voor de drinkwatervoorziening? Heemraad Schoonman antwoordt dat het waterschap hierin samen met Vitens optrekt. Er wordt onder andere nagedacht over de manier van (drink)wateronttrekkingen in tijden van droogte. Dit is echter in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de provincie.
- Er is tevredenheid dat er blijvend gemonitord wordt op zeldzame soorten en natuurwaarden. Dank aan iedereen die zich hiervoor inzet.
- Hoe wordt dit gedeeld met de andere waterschappen? Antwoord: Met zeven waterschappen wordt dit middels het platform voor water en crisismanagement Oost-Nederland gedeeld en met de andere waterschappen via de UvW.

5. Vaststelling voorkeursalternatief Noordelijke Randmeerdijk

Heemraad Ter Maten refereert aan de fietstocht die het ab ter plaatste heeft gemaakt. In de adviesnota op blz. 2 onder het schema moet staan dat de bestuurlijke begeleidingsgroep GEEN bezwaren heeft.

Michiel Nieuwenhuis, projectleider van de Noordelijke Randmeerdijken, geeft een presentatie over de dijkverbetering in dit gebied.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Er is waardering voor het heldere stuk, de gewijzigde aanpak en de fietstocht over de dijk.
- Gaan de aanpassingen op verzoek van de burgers niet ten koste van de veiligheid?
- Zijn de kosten van het beheer meegenomen in de Voorjaarsnota?
- Hoe groot is de kans op schade aan de woningen en wie betaalt de kosten?
- Moet er een begrotingswijziging plaatsvinden?
- Wat gebeurt er als we de beheeropgave niet laten meekoppelen en er geen geld voor beschikbaar stellen?
- Voor welk soort vee was de ontheffing afgegeven?
- Het benutten van meekoppelkansen, door ook meteen aan de wensen van de bewoners tegemoet te komen, scheelt rompslomp en geld.
- Hoe realistisch is de horizon van 2050 die voor de investering wordt aangehouden, in relatie tot de klimaatverandering en de levensduur van een dijk?
- Waarom is piping verdwenen in de gewijzigde dijkverbetering.
- Ongeveer 300 meter ligt in het gebied van waterschap Drents Overijsselse Delta. Is er serieus naar gekeken of de eigendoms- en beheergrenzen straks nog wel optimaal zijn?
- Hoe gaat een grenscorrectie bij het waterschap in zijn werk?

Beantwoording door heemraad Ter Maten:

- Men heeft de nieuwe kennis, die in projectoverstijgende verkenningen is opgedaan, hier toegepast. Dit dient ook als voorbeeld voor andere dijkverbeteringstrajecten. Deze nieuwe inzichten doen geen afbreuk aan de veiligheid.

- Het staat nu nog op de begroting voor circa 30 miljoen euro en heeft effect op de meerjarenraming.
- Naar eventuele grenscorrectie is wel gekeken, maar dat is tot nu toe geen optie.
- De vraag over de procedure van grenscorrectie bij een waterschap wordt schriftelijk beantwoord.

Beantwoording door de heer Nieuwenhuis:

- Het uitgangspunt is de veiligheid en daarnaast probeert men rekening te houden met de wensen van de inwoners.
- Het behaalde resultaat met betrekking tot piping geldt specifiek voor de Noordelijke Randmeerdijk en dat betekent niet dat het overal minder wordt.
- Voor het meekoppelen van de beheeropgave geldt dat de planning leidend is. Als het niet kan, vervalt dat gedeelte van het werk en gaat men met de veiligheidsopgave verder.
- Bij het Havendijkje is in het voorkeursalternatief de oplossing vrijgelaten. De aannemer kan een oplossing kiezen die voor zo min mogelijk overlast en schade zorgt. Als er schade ontstaat, wordt die vanuit het project vergoed.
- De ontheffing voor vee was niet gespecificeerd, maar als deze wordt ingetrokken geldt dat voor al het vee.
- In hoeverre de investering zich verhoudt tot de besparing op de onderhoudskosten in relatie tot klimaatveranderingen, kan niet voorspeld worden. Er is vanuit gegaan dat de situatie op de Randmeren blijft zoals die nu is. Arboveiligheid is hierbij belangrijk.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- De dijk langs het Randmeer is aangepast, maar hoe is de beveiliging vanaf de IJsselkant?
- Is de besparing die bereikt zou worden door het meekoppelen van het beheer (nu € 350.000 investeren om € 400.00 te besparen verdeeld over een aantal jaren) niet een scheve vergelijking?
Dit wordt weersproken: de dijkverbetering van 11 km. is teruggebracht naar een paar honderd meter en er zijn maatschappelijke, economische en ecologische besparingen bereikt.
- Er wordt op gewezen dat beweiding van de dijk gunstig is voor de grasmat.

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk:

- De scoopwijziging is niet verwerkt in de begroting 2019, maar in de meerjarenraming. De € 350.000 voor de beheeropgave is een toekomstige besparing. Dit komt terug bij de Voorjaarsnota 2020-2024.
- De systematiek van grenswijzigingen bij waterschappen wordt schriftelijk beantwoord.

Heemraad Ter Maten geeft ten slotte aan dat niet ons waterschap, maar WDOD over de beweiding gaat.

Beantwoording door de heer Nieuwenhuis:

Het gevaar komt echt uit het zuidwesten. IJsselwater wordt tegengehouden door de Revesluis.

Advies van de commissie Water:

Het voorstel wordt met een positief advies van de commissie Water als hamerstuk doorgeleid naar het ab.

6. Kredietaanvraag verbetering IJsseldijk Apeldoorns Kanaal; planuitwerkingsfase en vastgoed

Heemraad Ter Maten geeft aan dat de aanpak anders is dan normaal. In de planontwikkelingsfase is de aannemer, die de uitvoering gaan doen, betrokken. Men hoopt dat dit tot innovaties en kostenbesparing leidt.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Complimenten voor de integrale aanpak en het betrekken van de aannemer bij de plannen.
- Het is goed om beide fases te combineren, maar door het achterblijven van de subsidies ontstaat wel een ramingsverschil. Wordt de subsidie die we in deze fase niet krijgen, gecompenseerd in de volgende fase?
- Ook op de bewonersavond was iedereen tevreden over het plan. Is het probleem met het vastgoed al opgelost?
- Wordt er aan wijziging van de subsidieregels gewerkt?

Beantwoording door heemraad Ter Maten:

- Het financiële verschil heeft inderdaad met de subsidieregels te maken. Wat we nu tekort komen, wordt later betaald.
- In het voorstel zit ook een kredietvoorstel voor het vastgoed en daar zitten een aantal risico's aan. De subsidieregels van het HWBP zijn in de wet vastgelegd en worden de komende jaren niet gewijzigd. Wel wil het HWBP hier soepel mee omgaan. Pas in de uitvoeringsfase krijgen we de subsidie voor vastgoed. Maar in de planfase worden toch al vastgoedmiddelen ingezet, om in de uitvoeringsfase niet tegen allerlei barrières aan te lopen.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- Er wordt een oproep gedaan om de subsidieregels in de toekomst te vereenvoudigen. Heemraad Ter Maten antwoordt dat hier intensief overleg over is met allerlei partijen.

Advies van de commissie Water:

Het voorstel wordt met een positief advies van de commissie Water als hamerstuk doorgeleid naar het ab.

7. Voorbereidingskrediet thermisch gereinigde grond Westdijk

De voorzitter stelt voor om opmerkingen over het juridische traject los te koppelen van

de bespreking van het voorbereidingskrediet.

Patrick Blom, afdelingshoofd Projectrealisatie, geeft een toelichting op het agendapunt voorbereidingskrediet thermisch gereinigde grond Westdijk en vraagt goedkeuring voor splitsing van het project en het voorbereidingskrediet.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Dank voor de heldere toelichting. Er is waardering voor de manier waarop gewerkt wordt.
- Hoe zeker is het dat de subsidie 30 miljoen euro zal bedragen?
- Wat is het maximale bestuurlijke risico?
- Is er een tussenoplossing te bedenken voor opslag van de grond, zodat hierdoor geen vertraging ontstaat?
- Als de risico's zich niet voordoen, komt het krediet dan terug? Is een gedeelte van het voorbereidingskrediet al uitgegeven?
- Met betrekking tot het verhalen van de kosten op de veroorzaker wordt gevraagd wat er gebeurt als de aannemer failliet gaat.
- Waarom moet het waterschap een oplossing zoeken voor iets waar de aannemer verantwoordelijk voor is?
- Kan er invloed uitgeoefend worden op de strakke termijnen die gesteld worden door de gemeente Bunschoten? Er wordt een oproep aan de fracties gedaan om hun collega-fracties in Bunschoten hierop aan te spreken.
- Hoe kan het dat de bovenlaag zo'n harde structuur heeft?
- Er is instemming om het project te splitsen, zodat het deel dat af is al opgeleverd kan worden.
- Kan de summiere, abstracte planning geconcretiseerd worden?
- Hoe is de verstandhouding tussen ons college van d&h en het college B&W van Bunschoten?

Beantwoording door de heer Blom:

- De subsidie/financiering valt onder het HWBP 2. Wanneer wij de resultaten in voldoende mate kunnen aantonen, wordt de volledige investering vergoed.
- Het maximale risico is 20 tot 30 miljoen euro, maar de kans hierop is heel klein.
- Het duurt langer, omdat de onderzoeken langer lopen dan ingeschat. De toplaag is ingedroogd en daardoor heel hard. Diepere lagen zullen zachter zijn. Er wordt gewerkt volgens de lijn "zorgvuldigheid boven snelheid".
- We hebben inderdaad al kosten gemaakt en die zijn tot nu toe gefinancierd uit de risicoparagraaf van het totale project. De reeds gemaakte kosten zijn onderdeel van de kredietaanvraag.
- Aan de splitsing van het project zelf zitten geen risico's.
- De planning is dat de uitvoering op zijn vroegst volgend jaar start, maar er zijn veel onzekerheden. Het is nog onduidelijk wat er precies in de bodem zit en of we een nietreinigbaarverklaring krijgen. Daarna moet nog een bestemming voor de grond gevonden worden; dat is ook een groot risico.
- Mevrouw Dennenberg geeft aan dat met betrekking tot de communicatie de lijn "zorgvuldig en transparant" wordt gevolgd. Er is op ambtelijk, directie- en

bestuursniveau contact met de gemeente Bunschoten.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- Er wordt een suggestie gedaan om de grond ter plaatse te reinigen en direct weer te gebruiken.
- De planningsdoelstelling 2020 lijkt ambitieus.
- Hoe is het op dit moment met de vervuiling vanuit de Westdijk richting het gebied?

Beantwoording door de heer Blom:

- Ter plaatse de grond reinigen, gebeurt als het kan, maar die kans is klein. Er is overigens door het ab gekozen voor afvoeren van de grond.
- Zoals eerder geantwoord, is de planning dat de uitvoering op zijn vroegst volgend jaar start, maar er zijn veel onzekerheden.
- Ten voorkoming van vervuiling vanuit de Westdijk zijn beheermaatregelen genomen in het gebied. Het oppervlaktewater wordt gemonitord en recent zijn ook de slootbodems gemonitord. Hier zijn verhoogde zoutgehalten geconstateerd. De bagger wordt pas over het land verspreid als hiervoor een positief advies is ontvangen. Tevens is opdracht gegeven tot vervolgonderzoek naar slootbodems om het vervuilde gebied af te kunnen bakenen.

Advies van de commissie Water:

Het voorstel wordt met een positief advies van de commissie Water als bespreekstuk, vanwege de risico's, doorgeleid naar het ab.

Heemraad Ter Maten gaat tot slot in op het juridische traject, waarover vanmiddag nog een mail verstuurd is door de heer Blokland. Met de gemeente Bunschoten heeft ons waterschap als gemeenschappelijk doel: een veilige en schone dijk. Maar er is wel verschil in inzicht over het tempo en de gemeente Bunschoten hanteert een bestuurlijke dwangsom indien de gestelde termijnen niet gehaald worden. A.s. maandag is er weer een bestuurlijk overleg en de inzet is om er gezamenlijk uit te komen. Op overige vragen en opmerkingen van de commissie Water over de gemeente Bunschoten kan heemraad Ter Maten op dit moment niet ingaan.

8. Risicoanalyse slibstrategie

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Hoe lang kunnen we nog gebruikmaken van kolencentrales in Duitsland?
- Wat is laagwaardige warmte?
- Wees alert op risico's en overlast voor omwonenden, als we zelf slib gaan verwerken.
- Er wordt verzocht om een toelichting met cijfers, om te kwantificeren wat de risico's zijn.
- In welke mate worden innovaties en technieken aangewend om risico's te reduceren en kansen te benutten?

Beantwoording door heemraad Van Vreeswijk:

Het is een goed contract tegen een lage prijs.

Laagwaardige warmte betekent dat de droging met een lage temperatuur gebeurt. Heemraad Van Vreeswijk geeft een uitvoerige toelichting op het proces. Er worden geen problemen verwacht, maar in het slechtst denkbare geval zou het verlies 2 miljoen euro bedragen.

Het stuk wordt voor kennisgeving door de commissie Water aangenomen.

9. W.v.t.t.k./rondvraag

Mevrouw Van der Meulen wijst op een artikel in De Stentor over woningen die in de toekomst wellicht verwarmd zullen worden met warmte uit vijvers en sloten. Wat is hierbij het risico voor de bodem? De heer Schoonman antwoordt dat hier sprake is van aquathermie, een energiebron met een lage ruimtelijke impact, die momenteel onderzocht wordt. Er zal naar de potentie gekeken worden, maar ook naar de risico's voor de bodem.

De heer Van Harten heeft op de website van de stuurgroep ruimtelijke adaptatie gelezen dat het Ministerie van IenW geld beschikbaar stelt voor klimaatadaptatie. Heeft het waterschap projecten die zich daarvoor lenen? Heemraad Schoonman geeft aan dat het waterschap met name geïnteresseerd is in uitvoeringscapaciteit voor regionale stresstesten en risicodialogen.

De heer De Bruin kaart het zoeken naar een andere bestemming voor gemaal Terwolde aan. In 2017 is al over de cultuurhistorische waarde gesproken tussen de gemeente Voorst en het waterschap en in de media. Hij leest nu in het verslag van d&h dat men een voorkeur heeft voor het bouwen van een nieuw gemaal op de locatie van het stoomgemaal en zou graag de stukken hierover ontvangen. Heemraad Schoonman geeft aan dat er een wateroverlastopgave in het gebied ligt en dat bij droogte ook de inlaatcapaciteit niet op orde is. Er is een scenariostudie gedaan, waarin ook de cultuurhistorie meegewogen is. Hier zijn zeven varianten uitgekomen. Het gekozen voorkeursscenario wordt nu doorontwikkeld in overleg met de gemeente Voorst.

Datum 29 januari 2019
Onderwerp Commissie Water
Pagina 9 van 9

10. Sluiting commissie Water

De voorzitter sluit de vergadering om 21.30 uur, met dank aan allen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 9 april 2019.

Voorzitter,

Secretaris,

Nr.	Datum afspraak	Actie	Door	Vóór/op	Afgerond
1	29-01-2019	Schriftelijk antwoord op de vraag hoe een grenscorrectie van het waterschap in zijn werk gaat.	JZ		